

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniš nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znak
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.885.

Za koncentracijo napredne opozicije.

V zadnjem volilnem boju se je z mladinske strani z vso silo poudarjalo, da gre boj le med dvema skupinama: med naprednjaki in klerikalci, med državotvornimi in antidržavnimi elementi. Vse skozi pogrešno je bilo to povdarjanje, ker vse polno naprednjakov je, ki so odločno za državo in ki so se z državnim delom že izkazali kot državotvorni elementi, ki so pa vseeno bili prepričani opozicionalci in zato proti oficijelnim naprednjakom. Dasi pa je bila mladinska parola evidentno napačna, je vendarle velik del volilcev bil pod njenim uplivom in samo zato je bilo mogoče, da so napredne stranke sredine, kljub očitni pravilnosti svojega programa slabo odrezale. Smemo biti prepričani, da se bo to zgodilo tudi v bodoče, če se ne bodo napredne opozicionalne skupine koncentrirale in se s tem tako okrepile, da bodo mogle poleg centralizma enih in samoslovenstva drugih uveljaviti svoje pravo jugoslovensko in napredno stališče.

Koncentracija napredne opozicije je predpogoj ozdravljenja našega političnega življenja. Če se ta koncentracija ne izvrši, potem je nujna posledica, da bo vsled napak mladinske rasla SLS in obratno. Potem se bo ponavljalo to, da bodo tudi naprednjaki volili dr. Korošca, zato da ne zmaga kandidat mladinske in da bodo na drugi strani volili mladinsko listo tudi taki naprednjaki, ki sicer odločno obsojajo mladinske metode, ki pa se boje zmage klerikalcev. Negativna argumentacija bo torej še naprej za volilca merodajna, to pa mora povzročiti padec političnega razumevanja ljudstva. Samo pozitivna argumentacija dviga politično naobrazbo ljudstva, samo tedaj napreduje narod, kadar voli volilec po tem, kar hoče, ne pa po tem, česar ne hoče. Iz negativne argumentacije sledi nujno strankarsko sovraštvo, iz pozitivne pa strankarska tekma. Samo slednje pa ustvarja dobrino.

In to pozitivno argumentacijo mora in more dati koncentracija naprednih opozicionalnih strank. Vsi vemo, da vse te stranke hočejo veliko popolnoma istih stvari. Predvsem soglašajo vse v tem, da je treba izvesti sporazum, da je treba uveljaviti demokratičen princip in da mora absolutno vladati v javnem življenju poštenost. Poleg tega pa je tudi vsem naprednim opozicionalnim skupinam skupna jugoslovenska misel, na podlagi katere je edino mogoča dobra rešitev sedanje krize.

Položaj je danes tak, da vse politično življenje vedno bolj obvlada boj med vlado in opozicijo. Zaradi tega so postajala v ozadje vsa razredna in druga vprašanja in zato morajo tudi napredne opozicionalne stranke izvajati iz tega svoje konsekvence. Zaradi nasprotij, ki bodo aktualna šele čez leta, ne sme biti danes napredna opozicionalna javnost žrtev boja med vlado in opozicijo. Ne sme priti do tega, da bo opozicionalnost identična s pripadnostjo SLS ali pa da bo naprednost istovetna s pripadnostjo k mladinski stranki.

Poleg obeh teh skupin obstoji tretja skupina, ki je napredna in opozicionalna obenem in to skupno je treba potom koncentracije uveljaviti.

Če je le malo dobre volje, se ta koncentracija z lahkoto izvede. Ni treba

Naknadne volitve na Hrvaškem.

Brezuspešni poskusi vlade razbiti enotnost opozicije.

Beograd, 20. marca. Ministrski svet je na svoji dopoldanski in popoldanski seji razpravljal o vprašanjih, ki bodo prišla na dnevni red v parlamentu o priliki verifikacije mandatov. Dalje je razpravljaj min. svet o stališču, katerega bo vlada zavzela v parlamentu v pogledu razveljave mandatov HRSS. Najprej je bil sprejet definitivni sklep verifikacijskega odbora o razveljavi radičevskih mandatov in o sestavi posebne ankete za severno Slovenijo ter o razpisu novih volitev v bregalniškem okrožju. Vlada je sklenila razpisati nove volitve v vseh izpraznjenih mestih radičevskih mandatov. Na ta sklep so pristali tudi samostojni demokrati. Vlada upa, da bo dobila pri naknadnih volitvah še nekoliko mandatov in tako povečala svojo večino v skupščini. Radi tega bo danes sprejet dodatek k volilnemu zakonu, po katerem HRSS ne bo mogla postaviti svojih kandidatnih list. Tudi opozicija se bavi s tem vprašanjem in upa, da bodo vsi hrvatski volilci nastopili solidarno, kakor pri prejšnjih volitvah. V slučaju, da HRSS ne bo smela postaviti lastnih kandidatnih list, bo postavila Hrvatska Zajednica po vseh okrožjih svoje liste in s svojimi kandidati. Liste opozicije bodo vložene tudi, ako bo blok sporazuma sklenil abstinenco, ker hoče opozicija s tem preprečiti namere vlade, da bi ona dobila pri naknadnih volitvah čim več

mandatov. Iz vrst nekaterih radikalov se je pojavila tudi misel koncentracijske ali širše koalicijske vlade, vendar je ta misel propadla na seji ministrskega sveta. Kakšne posledice bodo nastopile radi tega, zavisí od poslednjih dogodkov, ki se bodo odigrali v skupščini po verifikaciji. Ako bo nastopila abstinenca, bo imela tudi svoje dejstvo. Vprašanje abstinence se v opozicijskih krogih tretira zelo pogosto in z največjim zanimanjem, ker je zelo važna oportunist pri abstinenci. Kolikor se doznavo po sinočnjih sejah vlade, bo vlada za časa verifikacijske debate v skupščini po svojih govornikih skušala izzvati nered v vrstah opozicije, ker hoče dati s tem slutiti, da bi bila pripravljena verifikirati mandate onih poslancev HRSS, ki so sedaj prvič v skupščini. Vlada bo od teh poslancev zahtevala izjavo, s katero bi se oni oddaljili od Radića in vodstva HRSS. Na ta način hoče vlada s samimi člani opozicije desaurirati v skupščini dosedanje delo Radića in bloka narodnega sporazuma. Opozicija je že zaznala za to namero vlade in ne bo prosila nobene milosti, da bi potem mogla vlada v skupščini sankcionirati svoje nasilniške metode in obračunati z opozicijo. Tudi v vladnih krogih se ne veruje mnogo v eksodus kateregakoli člana opozicije, ker misli, da bi se opozicija s tem diskreditirala pred ljudstvom.

Seja šefov opozicionalnega bloka.

Beograd, 20. marca. Včerajšnjemu sestanku šefov opozicionalnega bloka so prisostvovali vsi člani vodstva. Govorili so o stališču, ki ga bo blok sporazumno zavzel v verifikacijski debati. Ugotovili so 4 možnosti v pogledu verifikiranja mandatov HRSS in sicer: 1. možnost razveljave vseh mandatov HRSS; 2. vlada bi utegnila uničiti samo one mandate, ki so v prošli nar. skupščini sestavljali Hrvatsko narodno predstavništvo, pardonirala pa bi vse mandate novih poslancev; 3. možnost uničenja samo mandatov vodstva HRSS, ki se nahaja v zaporu in 4. možnost, da se ne razveljavi noben mandat. Za vse štiri možnosti je

blok storil posebne sklepe, ki pa so tajni. Sklenjeno je, da vsi klubi opozicije sodelujejo na seji parlamenta v verifikacijski debati, da bi se v večji meri pokazala politika nasilja današnjega režima. Danes pričakujejo prihoda dr. Trumbića iz Zagreba, ki bo prinesel mnenje zagrebških političnih krogov, zlasti kar se tiče abstinence opozicije. Za sedaj je ugotovljen samo način, kako bo stopil blok v abstinenco. Obstoji tudi predlog, da izda blok narodnega sporazuma in seljačke demokracije proglas na narod, vendar mislijo gotovi krogi, da bi bila abstinenca samo časasna.

Korošec, kandidat opozicije za predsednika skupščine.

Beograd, 20. marca. Včeraj popoldne je imel opozicijski blok sejo, na kateri ni bilo donešenih nobenih posebnih sklepov. Prihodnja seja se vrši danes po prihodu dr. Trumbića, Lorkovića in Pavla Radića. Na seji se bo odločilo, kdo bo

kandidat opozicije za predsednika skupščine. Najbrž bo kandidiral za predsednika narodne skupščine dr. Korošec. Blok ni izdal s seje nobenega komunike, ker še vedno pričakuje na vladne sklepe.

drugega, ko da se povdarja to, kar napredne skupine veže in da se ne razgrinja vprašanj, v katerih obstoje nasprotja.

Samostojna kmetijska stranka, ki pride pri tej koncentraciji v prvi vrsti v poštev, je že izjavila, da je pripravljena za skupno akcijo z drugimi naprednimi skupinami. Sedaj je vrsta na teh, da tudi one povedo svoje stališče.

Korist koncentracije je na dani. Ko bo videl volilec, da je ustvarjena tretja močna skupina, potem ne bo presojal strank le po negativni argumentaciji, temveč bo gledal predvsem na to, katera skupina mu daje to, kar on hoče. Potem

ne bo dejal, volim mladine, da ne zmaga »klerikalci«, in obratno. Temveč dejal bo: volim bom tretjo skupino, ki mi daje to, kar hočem in vseeno se ni treba neklerikalci bati, da je s tem izdal svoje protiklerikalno stališče.

Že samo ta idejen argument dokazuje potrebnost koncentracije napredne opozicije. Kaj bi pomenila koncentracija v tehničnem oziru, pa ve vsakdo, kdor je le količkaj delal v volilnem boju.

Zato upamo, da bo SKS poskrbela, da bo njena znana resolucija tudi izvedena in da bo SKS kader enotne napredne opozicije.

Skupščina se sestavi v nedeljo.

Beograd, 20. marca. Po sklepu predsednika vlade in predsednika narodne skupščine se bo skupščina sestala v nedeljo dopoldne. Na tej seji bo prečitano poročilo verifikacijskega odbora in se bo pričela debata o nespornih mandatih. Najbrže se bo v petek nadaljevala diskusija o spornih mandatih. V soboto se bodo vršile volitve predsedništva skupščine in finansijskega odbora, ki bo takoj pričel operirati z dvanaestina mi za mesec maj, junij in julij.

SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODBORA.

Beograd, 20. marca. Pred sejo verifikacijskega odbora so se sestali člani vladne večine v verifikacijskem odboru, da definitivno stilizirajo poročilo o sejah verifikacijskega odbora. Včerajšnja seja verifikacijskega odbora je trajala od 17. do 17.11 (deset minut). Opozicija ni bila prisotna. Prišel je samo posl. Agatonović, ki je v imenu opozicije prečital pismo, da opozicija ne more priznati ispravnosti verifikacijskega odbora in radi tega tudi ne more odobriti zapisnika. Na to je izročil poročilo opozicije o delu verifikacijskega odbora, ki je šlo takoj v tisk. Dalje je bilo prečitano poročilo Simonovića in Milanovića, katero so sprejeli vsi vladni člani. Poročilo opozicije obsega 8 pol. Vlada je svoje poročilo izročila v tisk in bosta obe poročili razdeljeni narodnim poslancem.

KOKANOVIĆ BO IZPUŠČEN.

Beograd, 20. marca. Davidović, Polić, Korošec in Spaho so naslovili na predsednika narodne skupščine pismo, v katerem sporočajo, da se Radić, dr. Maček in tovariši ter Čeda Kokanović še vedno nahajajo v zaporu, dasi so bili izvoljeni za poslance. Zato prosijo vodje bloka narodnega sporazuma in seljačke demokracije, da se omenjeni izpuste na svobodo, da morejo prisostvovati diskusiji povodom poročila verifikacijskega odbora. To pismo je bilo sinoči izročeno Subotiću, ki je izjavil, da se bo že jutri obrnil na okrožno sodišče v Bihaću, da bo Kokanović izpuščen na svobodo. Kar se tiče ostalih internirancev, je Subotić izjavil, da je to čisto politična zadeva in on ne more o njej odločiti brez pristanka ministrskega sveta.

JMO ODLOČNO ZA BLOK SPORAZUMA

Beograd, 20. marca. Včeraj se je vršila seja FMO, na kateri sta Spaho in Bačić poročala o posvetovanjih opozicionalnega bloka in o njih sklepih. Temu je sledila razprava o situaciji in o taktiki, ki jo bo blok sporazuma zavzel v verifikacijski debati. Člani kluba so poročali o razmerah v raznih volilnih okrožjih. Ugotovili so, da ima narod popolno zaupanje v svoje narodne zastopnike in da odobrava vsak odlok bloka sporazuma. Danes dopoldne se sestane na sejo demokratski klub, da razpravlja o situaciji in izglasuje zaupnico šefom bloka in odobri njih sklepe.

SEFI OPOZICIJE PRI ČEŠKOSLOVSKEM POSLANIKU.

Beograd, 20. marca. Sinoči so bili Spaho, Davidović in Korošec ter ostali vodilni člani bloka narodnega sporazuma povabljeni na čajanko, ki jim jo je priredil češkoslovaški minister Šeba.

